

COMMENTAAR VILLAMUSICRIGHTS OP DE VOORLOPIGE ONDERHANDELINGSTEKST ACTA

Voorwoord

Het commentaar van VillaMusicRights op de voorlopige onderhandelingstekst zal zich vooral richten op het terrein waarop zij actief is, nl. het auteursrecht.

1. Inleiding

Aan het informatieverkeer ligt een vrijheidsprincipe ten grondslag. Het gaat daarbij zowel om de vrijheid informatie te uiten, te garen en te ontvangen als om de economische vrijheid om goederen en diensten op de markt te brengen. De vrijheden zijn verankerd in internationale verdragen en in de Grondwet respectievelijk in het Verdrag van de Europese Unie. Deze vrijheden moeten informatie-aanbieders en consumenten in staat stellen optimaal te communiceren en (zich) te informeren en kunnen slechts door de overheid worden beperkt als de rechten van anderen geschaad worden of als bijvoorbeeld de mededinging wordt verstoord. De overheid zou moeten streven naar een goede toegankelijkheid en betaalbaarheid van informatie, hetgeen zowel van belang is voor burgers als voor informatie-aanbieders.

Ten onrechte wordt overheidsoptreden vaak geïdentificeerd met regelgeving. Weliswaar moeten er wettelijke kaders zijn die bevoegdheden toedelen en normeren, maar veel kan ook op basis van daarop gebaseerde, flexibele, lagere regelgeving; daarnaast kan de overheid ook stimulerend optreden, bijvoorbeeld door marktpartijen tot samenwerking te brengen, door voorlichting of door de verlening van subsidies of belastingfaciliteiten.

De discussie over regulering op internet heeft directe gevolgen voor verschillende elementen van het recht, zoals communicatievrijheid, privacy, auteursrecht en fair use, recht op toegang tot universele netwerken. Het zoeken naar een balans zal de belangrijkste uitdaging voor de toekomst blijken te zijn, rekening houdend met de belangen van alle betrokken partijen: bedrijven en consumenten. Niet in de laatste plaats zal ook technologische innovatie een thema moeten zijn dat hoog op de agenda staat.

2. Auteursrecht en muziek

Eigenlijk is het auteursrecht zelf niet zo ingewikkeld. De structuur er achter is dat wel. Collectieve beheersorganisaties, muziekuitgevers, platenmaatschappijen, allen spelen zij een rol en hebben zij grote belangen. Digitalisering en internet hebben de muziekwereld heftig in beweging gebracht. Het beheer van muziekauteursrechten heeft zich nauwelijks meeontwikkeld. Kort gezegd worden klassieke beeld- en geluidsdragers vervangen door downloads en streams en maken talloze wijzen van verspreiding de beschikbaarstelling van muziekwerken aan het publiek mogelijk. Rechtenbeheer is echter nog steeds gebaseerd op de oude situatie en die is al niet ideaal. Gebruikers klagen onder meer over exorbitante en niet-transparante tarieven, stapeling van openbaarmakingsrechten voor iedere nieuwe infrastructuur of techniek en de inning van gelden voor werken, waarvan de auteur niet bekend is. Muziekauteurs klagen over het beperkte nut van aansluiting bij collectieve organisaties: rendement is er op termijn en niet voor “de kleintjes”, de repartitie (de verdeling van inkomsten) is door de veelheid van (deel-)rechthebbenden en ingewikkelde verdeelsleutels ondoorzichtig.

3. Kritiek

Regulering als wapen

In eerste instantie had ACTA betrekking op het bestrijden van namaak en piraterij. Gaandeweg is ook digitaal auteursrecht erbij betrokken. Daarbij lijkt de entertainmentindustrie een centrale rol te spelen. En dat terwijl de consumenten en vooral ook de individuele makers hierin minstens zo belangrijk zijn. Internet is een veelbelovende omgeving voor individueel beheer van rechten en de levering van rechten op verzoek aan gebruikers. In die omstandigheden hebben de auteurs volledige controle over hun rechten. En daar gaat het eigenlijk om: het belonen van creatieve personen voor hun creatieve inspanningen.

Nu is ervoor gekozen regulering als wapen te gebruiken, waarbij het zoeken naar een balans tussen de verschillende rechten niet is gerealiseerd. Illustratief is de kritiek van de koepelorganisatie van Europese privacytoezichthouders. Die stelt vast dat implementatie van ACTA tot gevolg kan hebben dat providers op grote schaal gebruikers gaan monitoren en dat zou in strijd zijn met de Europese

privacyregels. Ook wordt het eenvoudiger voor rechthebbenden om de identiteit van internetgebruikers op te vragen.

Regelgeving als fixatie van de toevallige stand van de techniek

Het monitoren van internetgebruikers en internetgebruik levert niet alleen de zojuist genoemde privacy problemen op. Het is ook onduidelijk tot waartoe deze monitoring zich uitstrekt. Het tempo waarin technologische ontwikkelingen plaats vinden, zal het moeilijk maken regelgeving adequaat en actueel te laten zijn. Het valt niet uit te sluiten dat nieuwe download-technieken zich onttrekken aan bepaalde vormen van monitoren. Omgekeerd kan bijvoorbeeld Deep Packet Inspection steeds meer grenzen overschrijden. Dit risico wordt groter als Three-Strikes-outregels worden ingevoerd.

4. Andere oplossingen

Zoals hierboven is aangegeven is regelgeving niet de enige vorm van overheidsoptreden die tot resultaten kan leiden. Voorlichting en bewustzijn, gestimuleerd door de overheid kunnen dat ook bewerkstelligen. In die zin moet artikel 4.4. van de onderhandelingstekst als positief worden gezien. Hierbij past de kanttekening dat bescherming en schadelijke effecten in dit artikel voorop staan. Het belang van individuele makers zou daarbij ook een plaats moeten hebben.

Over VillaMusicRights:

VillaMusicRights is een website in het Nederlands, Spaans en Engels voor muzikauteurs (componisten) en voor gebruikers van hun muziekwerken. Muzikauteurs en tekstschrijvers kunnen daarop hun werken beschikbaar stellen met de daarbij horende licenties. VillaMusicRights speelt een faciliterende rol in het contact tussen muzikauteurs en gebruikers. Zij geven toestemming aan thuisgebruikers om hun werken kosteloos te downloaden. Met zakelijke gebruikers worden aparte afspraken gemaakt. VillaMusicRights geeft adviezen over licenties en tarieven. Zowel componisten als gebruikers moeten zich vooraf registreren, maar hoeven daarvoor niet te betalen.

Website: <http://www.villamusicrights.com>.